

публічний сектор може бути лише за умови імплементації принципів менеджменту та маркетингу у його діяльність.

Список використаних джерел:

1. Мельник А., Васіна А., Дукіна О. Державне та регіональне управління : опорний конспект лекцій. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/retrieve/14482.pdf>. (дата звернення 23.05.2022)

Piotr PACZÓSKI

doktorant,

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Polska

POLITYKA MIEJSKA I PLANOWANIE STRATEGICZNE ROZWOJU

Miasto jest miejscem, w którym uwidacznia się skoncentrowanie rozmaitych podmiotów działalności sfer administracyjnej i społeczno-gospodarczej, a także całej, skomplikowanej infrastruktury komunalnej, która przez te podmioty jest tworzona, wykorzystywana i dostosowywana do tego, aby w jak najlepszym stopniu realizować potrzeby mieszkańców i bezpośredniego otoczenia – to w skali lokalnej. Miasto jest także miejscem, które generuje i katalizuje rozwój społeczno- gospodarczy całego regionu /naturalnie takie miasto, czy też miasta, które dominują na danym obszarze, bo wynika to ze statusu nadanego administracyjnie lub jest on rezultatem wypracowanej pozycji/ – to w skali regionalnej. Rzecz oczywista, że nie da się wyznaczyć krystalicznie jasnego rozdziału pomiędzy tymi oboma wymiarami. Przenikanie się bowiem wymiaru endogenicznego z egzogenicznym jest nieuniknione, więcej – niezbędne. Nic zatem dziwnego, że stan taki wpływa na całą politykę miejską.

Prawidłowe prowadzenie polityki miejskiej to nie tylko bieżące administrowanie miejskimi sprawami. To także takie działania, które zapobiegają chaosowi, który był charakterystyczny dla rozwoju miast w okresie końca XIX wieku /ale także, o czym mowa w niniejszej pracy, w wielu wypadkach w okresie przed 1989 rokiem w Polsce, co wcale nie znaczy, że po tym roku nagle nastąpiło „cudowne ozdrowienie”. Nade wszystko jednak, polityka miejska to podejmowanie kompleksowych działań sprzyjających logicznemu, konsekwentnemu rozwojowi miasta. Przyjmując za podstawę takie rozumowanie, bez wahania można stwierdzić, że polityka miejska jest konsekwencją rozwoju gospodarki przestrzennej. Wyzwania stojące przed gospodarką przestrzenną wymuszają stosowanie rozmaitych procedur, by móc tę gospodarkę prowadzić i prawidłowo, i prorozwojowo, słowem spójnie.

Przez kilka dziesięcioleci miasta polskie ścierały się z niesprzyjającymi warunkami rozwoju. Brak środków finansowych, stan uregulowań prawnych, duża doza polityki wraz z odium ideologicznym, determinującym w znacznym stopniu sposób zarządzania, były okolicznościami, które wpływały na siermiężną rzeczywistość. Oczywiście, wziąć pod uwagę należy ogrom zniszczeń wojennych, które w przeważającej mierze dotknęły miasta. Po 1945 roku priorytetem było ich odbudowywanie, a dopiero w dalszej kolejności ewentualne działania rozwojowe. Brakowało jednak sił i środków.

Stopniowo, począwszy od 1989 roku, zaczęły następować zmiany sprzyjające kreowaniu rozwoju miast. Przekształcenia ustrojowe spowodowały pojawienie się nowych rozwiązań systemowych w sferze uregulowań prawnych, sposobu zarządzania państwem, jednostkami samorządu terytorialnego, w tym miastami.

Poważnym błędem byłoby forsowanie twierdzenia, że polskie miasta przed 1989 r. nie rozwijały się wcale. Owszem, upoważnionym może być pogląd, iż ich rozwój nie odpowiadał oczekiwaniom, że potencjały, które tkwiły w miastach, faktycznie lub potencjalnie nie, były dostrzegane, wystarczająco rozwinięte, czy właściwie wykorzystywane, albo też nie było po temu sprzyjających warunków.

Sytuacja, z którą mamy obecnie do czynienia, jeśli chodzi o potencjały rozwojowe miast, ma swe źródło w: spuściźnie historycznej, naturalnych atutach i słabościach miast, jakości zarządzania. U progu transformacji ustrojowej, miasta polskie dysponowały, z uwzględnieniem powyższego, pewnymi kapitałami rozwojowymi, jakkolwiek w wielu obszarach zaniedbania były znaczne.

Harmonijny rozwój miasta bezwzględnie warunkowany jest posiadaniem odpowiednich zasobów, które nazwać można „kapitałami miasta”, przy czym wcale nie chodzi tu wyłącznie o kapitały w rozumieniu środków pieniężnych z przeznaczeniem finansowania inwestycji. Kapitałom w tym wypadku nadać trzeba zdecydowanie szersze znaczenie, przyjmując że są to wszelkie zasoby /posiadane i możliwe do pozyskania/, które konieczne są do rozwoju. I tak, wyróżnia się kapitały:

1. Ludzki oraz społeczny, które określają jakościową wartość zasobów ludzkich miasta. Istotną rolę w tym względzie przypisuje się wiedzy, doświadczeniu i kwalifikacjom pracowników, strukturze demograficznej, aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców;

2. Kultury i wizerunku. Kapitał ten wykazuje, w jaki sposób miasto jest postrzegane, w sensie atrakcyjności, np. oferty kulturalnej biernej /kino, teatr, opera,

filharmonia, biblioteka/ i aktywnej /możliwości nabywania i rozwijania umiejętności, np. artystycznych/;

3. Jakość życia. Istotą tego kapitału jest to, jakie warunki egzystencji, pracy, wypoczynku itp. proponuje miasto. Znaczącą rolę odgrywają tu także takie elementy jak stan środowiska naturalnego, dostępność, wszechstronność i jakość opieki zdrowotnej, zróżnicowanie i jakość oferty oświatowo-wychowawczej oraz naukowej, a także poczucie bezpieczeństwa;

4. Techniczny i infrastrukturalny, przez który należy rozumieć całość infrastruktury, w którą miasto jest wyposażone /zasoby mieszkaniowe, drogi, środki transportu miejskiego, uzbrojenie w sieci przesyłowe mediów, takich jak woda, ścieki, gaz, energia elektryczna, sieć teleinformatyczna itp./;

5. Instytucjonalno-demokratyczny, świadczący o sprawności /lub nie/ funkcjonowania rozmaitych instytucji miejskich, w szczególności administracji publicznej, wraz zakładami gospodarki komunalnej obsługującymi miasto, a także sprawności organów przedstawicielskich samorządu terytorialnego;

6. Atrakcyjność inwestycyjna, która sprzyja inwestorom lokalnym, a także przyciąga inwestorów zewnętrznych, również zagranicznych;

7. Źródła finansowania. Idzie o to w jakim stopniu miasto jest: a/ posiadaczem środków finansowych i b/ posiada zdolność pozyskiwania środków finansowych.

Najkorzystniejszą, oczywiście, i pożądaną sytuacją jest taka, kiedy to miasto jest posiadaczem wszystkich siedmiu kapitałów jednocześnie i w stosownym z jego punktu widzenia rozmiarze. Jeśli zaś któregoś z tych kapitałów brakuje lub jest, ale w niewystarczającym zakresie, to decyduje taki stan rzeczy o rozmiarze słabości miasta, determinując strategiczne możliwości rozwoju i jego kierunki.

Literatura:

1. Barber B. R., *Gdyby burmistrzowie rządzili światem. Dysfunkcyjne kraje, rozkwitające miasta*, Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza S.A., Warszawa 2014.
2. Bąk A., [red.], *Gospodarka lokalna i regionalna w teorii i praktyce*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu Nr 477, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2017.
3. Parysek J., *Polityka miejska i współczesne problemy funkcjonowania i rozwoju miast polskich*, [w:], Gaczek M.W., [red.], *Aspekty teoretyczne i zarządzanie w przestrzeni*, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2013.

Роман ПОЛКРОВСЬКИЙ

Голова Збарзької територіальної громади,
аспірант кафедри менеджменту, публічного управління
та персоналу ЗУНУ

Науковий керівник – д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Михайло ШКІЛЬНЯК

ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТНИХ ПІДХОДІВ В УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ МУНІЦИПАЛІТЕТІВ

«Термін «муніципалітет» може позначати як орган місцевого самоврядування, територіальну спільноту, так і установу, яка безпосередньо здійснює процес управління. Самоврядна спільнота вибирає орган місцевої влади і саме вона проживає на даній території, тим самим утворюючи муніципалітет» [1].

Завдяки процесу децентралізації значна частина повноважень була передана органам місцевого самоврядування, тобто якомога ближче до людей. Отриманий повноваженевий і ресурсний потенціал ставить підвищені вимоги до управління розвитком муніципалітетів та використання в процесі такого управління проектних підходів. На це вказує інформація рис. 1.

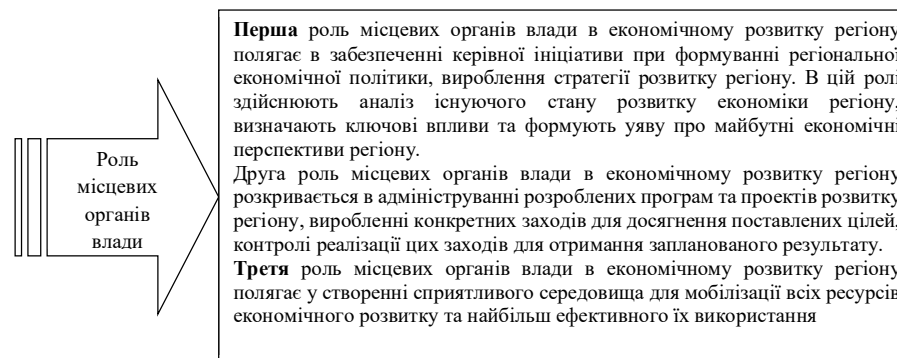

Рис. 1. Роль місцевих органів влади в економічному розвитку регіону (території)

Примітка. Сформовано на основі джерела [2]

Виконання такого рольового навантаження місцевих органів влади і органів місцевого самоврядування спостерігаємо і сьогодні, коли «працівники підприємств комунальної галузі героїчно виконують свої обов'язки в